

Til: Bestyrelsen
Fra: Administrationen
Dato: 17. september 2014

Genbrugsbutik i regi af Reno Djurs

Notatets formål

Formålet med dette notat er at vurdere muligheder og konsekvenser (herunder fordele og ulemper) ved at etablere en genbrugsbutik i Reno Djurs' regi baseret på direkte genbrugelige effekter modtaget på Reno Djurs' genbrugsstationer.

Notatet bygger blandt andet på erfaringer og centrale nøgletal fra affaldsselskaberne AVV i Hjørring og AffaldPlus i Næstved.

Nøgletal for mængder og omsætning i genbrugsbutik

Affaldsselskabet AVV (interessentskab ejet af Hjørring og Brønderslev kommuner) har drevet en genbrugsbutik i Hjørring siden 1988 samt en mindre genbrugsbutik i Dronninglund siden 2009.

Affaldsselskabet AffaldPlus (interessentskab ejet af Faxe, Næstved, Ringsted, Ringsted, Slagelse, Sorø og Vordingborg kommuner) har drevet en genbrugsbutik i Næstved siden slutningen af 2012.

Mængden af direkte genbrugelige effekter, der omsættes i AVV's butikker, udgør ca. 0,8 % af de samlede mængder på genbrugsstationerne. Med udgangspunkt i dette nøgletal kan mængden af salgbare genbrugseffekter fra genbrugsstationer i Reno Djurs' opland opgøres til ca. 375 tons, jf. nedenstående sammenligning.

2013	Indbyggere	Sommerhuse	Affald GBP (t)	Butikssalg (t)
AVV	105.000	50.000	56.400	450
AffaldPlus	300.000	12.300	165.000	180 ¹
Reno Djurs	80.000	15.000	47.000	375

¹ Den angivne mængde svarer til den omsatte mængde i AffaldPlus' butik i Næstved i 2013. AffaldPlus forventer fremadrettet et markedspotentiale 3 gange større end AVV's.

Reno Djurs har iværksat en kortlægning af, hvor stor en andel af mængderne på genbrugsstationerne, der vil disponeres til direkte genbrug. Data forventes at foreligge til bestyrelsesmødet.

AVV oplyser, at der er en indtægt på ca. 6.600 kr./t ved salg af genbrugelige effekter. Den tilsvarende enhedspris hos AffaldPlus er ca. 7.200 kr./t. Baseret på laveste nøgletal- og med udgangspunkt i en tilsvarende andel salgbare effekter – skulle Reno Djurs kunne generere en omsætning ved salg på ca. 2,5 mio. kroner pr. år.

AffaldPlus genererede i 2013 en omsætning på 1,3 mio. kroner og forventer en omsætning i 2014 på 2 mio. kroner, jf. nedenstående regnskab 2013 og budget 2014.

AffaldPlus	2013	Budget 2014
Omsætning (ekskl. moms)	1,3	2,0
Personale	0,6	1,1
Husleje og drift	0,7	0,7
Adm. omkostning	0,1	0,1
<i>Resultat</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,1</i>

Økonomi ved Reno Djurs-butik

Administrationen har opstillet følgende budget (planlægningsstal) for drift af en genbrugsbutik.

Driftsbudget	
1. Leje af bygning	200.000
2. Inventar (afskrivning)	60.000
3. Drift af bygning	100.000
4. Lønninger (2 årsværk)	1.000.000
5. Kontorhold, IT	50.000
6. Transport/logistik	190.000
I alt	1.600.000

Budgettet indeholder ikke særskilte omkostninger til

- ledelse og administration
- omlastning af genbrugseffekter på genbrugsstationerne

Ad 1. Afskrivning og forrentning bygning

Det afsatte beløb udgør en skønnet årlig leje af en relevant bygning, subsidiært årlige omkostninger til afskrivning og forrentning af en af Reno Djurs erhvervet bygning.

Ad 2. Inventar

Det afsatte beløb omfatter afskrivning (5 år) af en inventarinvestering (reoler, industriopvaskemaskine m.v.) på 300.000 kroner.

Ad 3. Drift af bygning

Det afsatte beløb omfatter skønnede forbrugsafgifter til varme, vand, spildevand m.v. samt rengøring/renholdelse inde og ude.

Ad 4. Lønninger

Det afsatte beløb omfatter skønnede omkostninger til lønninger og personaleomkostninger til 2 fuldtidsansatte (butik- og klargøringsmedarbejdere).

Ad 5. Kontorhold, IT

Det afsatte beløb omfatter skønnede omkostninger til kontorhold og IT.

Ad 6. Transport

Det afsatte beløb omfatter skønnede omkostninger til transport af effekter fra genbrugsstationerne til butikken. Da transporten skal foregå med forsigtighed som et ordinært flyttelæs, regnes der med en omkostning på 500 kr./ton.

Sammenfatning

Baseret på de angivne forudsætninger (omsætning 2,5 mio. kroner; driftsomkostninger 1,6 mio. kroner) skulle en butik kunne generere et årligt overskud på ca. 900.000 kroner, såfremt direkte genbrugelige effekter fra alle Reno Djurs' genbrugsstationer sælges fra en butik.

Driftsøkonomien kan også anskues således, at driften af en butik vil hvile i sig selv ved salg af ca. 240 tons genbrugelige effekter pr. år, svarende til ca. 2/3 af potentialet for direkte genbrug af effekter fra alle Reno Djurs' genbrugsstationer – naturligvis under forudsætning af, at de anvendte nøgletal fra AVV er repræsentative for Reno Djurs.

Beskrivelse af konceptOverordnet koncept

Ved det neden for beskrevne butikskoncept varetager Reno Djurs alle led i kæden fra modtagelse af genbrugseffekten på genbrugspladsen til salg i egen butik. Konceptet følger følgende hovedretningslinier:

- Genbrugsstationernes brugere afleverer genbrugelige effekter på genbrugsstationerne i særlige containere - som i dag
- På de enkelte genbrugsstationer frasorterer pladspersonalet genbrugelige, salgbare effekter, som lastes i containere. Ikke-salgbare effekter (øvrigt affald) tilføres øvrige relevante containere på genbrugsstationen.
- Reno Djurs forestår – via eksterne transportører - afhentning fra den enkelte genbrugsstation og transport til genbrugsbutik.
- I butikken modtages de frasorterede effekter, som klargøres, prissættes og udstilles i butikken med henblik på salg.

Det beskrevne koncept forudsætter, at den nuværende klunserordning nedlukkes på alle genbrugsstationerne. Konceptet bygger således på, at klunsning er helt forbudt på Reno Djurs' genbrugsstationer.

Varer

Konceptet kan hensigtsmæssigt baseres på samme varegrupper som hos AVV og Affald-Plus, jf. omstående oversigt, som samtidig angiver varegruppernes fordeling hos AVV (angivet som vægtprocent):

Isenkram	34 %
Tøj og sko	29 %
Møbler, lamper	21 %
Bøger, blade	7 %
Radio, TV, el	6 %
Cykler, metaldele	2 %

Både AVV of AffaldPlus sælger elektronik (mærket med, at brug er på eget ansvar, og der er ingen garanti for, at produktet virker). Normalt tilhører WEEE-affald indsamlet på genbrugsstationerne elretur (som led i producentansvarsordningen); men elretur er indforstået med, at man lokalt sælger brugbart udstyr, som derved får forlænget levetiden.

Indsamling på genbrugspladsen.

Indsamling på genbrugsstationerne bør følge affaldspyramiden². Affaldspyramiden bør adopteres af Reno Djurs og anvendes som ny generel retningslinje for håndtering af affald på genbrugsstationerne. I medfør af den nye praksis skal principielt alt affald, borgere og virksomheder ønsker at aflevere på genbrugsstationerne, håndteres i overensstemmelse med affaldspyramiden (ud fra madpyramidens devise om "mest i bunden; mindst i toppen"). I medfør af affaldspyramiden har direkte genbrug som udgangspunkt³ fortrinsret frem for genbrug, forbrænding og deponering.

Det er fortsat pladsmanden, som vejleder og anviser over for genbrugsstationernes brugere, hvor i affaldspyramiden en given genstand hører hjemme.

Kun hvis en borger udtrykkeligt beder om, at en genstand slutbehandles på anden vis end direkte genbrug, tilsidesættes affaldspyramiden.

Det er en central pointe ved butikskonceptet, at Reno Djurs' medarbejdere skal opnå færdigheder i at vurdere, hvilke effekter, der er salgbare. Erfaringen fra andre butikker er, at ca. 25 % af de varer, som sættes til salg, ikke kan sælges og derfor må håndteres på anden vis (det vil sige højere oppe i affaldspyramiden).

Som tidligere angivet bygger konceptet på, at klunsning forbydes på Reno Djurs' genbrugsstationer, eftersom alt affald, der afleveres til direkte genbrug, er Reno Djurs' ejendom med henblik på salg.

Transport til og fra genbrugsbutikken

Reno Djurs forestår transport af de genanvendelige effekter fra genbrugsstationerne til genbrugsbutikken, Transporten forudsættes at ske – ligesom øvrigt affald fra genbrugsstationerne – ved indlejet entreprenør.

Da indsamlede effekter ikke må lide overlast, er omlastning og transport en kritisk faktor. Omlastning og transport skal som udgangspunkt foregå med samme forsigtighed som et ordinært flyttelæs.

I denne sammenhæng skal det for god ordens skyld nævnes, at regnskaber fra andre affaldsselskaber, der driver genbrugsbutikker, ikke indeholder transportomkostninger. Det skyldes angiveligt et synspunkt om, at effekterne skulle have været transporteret alligevel, blot til anden slutdisponering, og at transportomkostningerne derfor bogføres på genbrugsstationernes regnskab. Eftersom der imidlertid ikke er transportomkostninger

² Affaldspyramiden i den foreliggende form er udviklet af affaldsselskabet AffaldPlus.

³ Fortrinsretten gælder dog ikke for farligt affald (fx asbestplader) og særligt voluminøst og tungt affald (fx belægningssten).

forbundet med Reno Djurs' nuværende ordning, hvor genbrugseffekter klunses og dermed ikke generer intern transport, er der tale om en ny og ikke tidligere afholdt omkostning.

Butikken

En butik skal fremstå veldisponeret, imødekommende og "ordentlig". Indretning bør derfor foretages i samarbejde med folk, der har forstand på dette, fx en professionel butikskonsulent.

En genbrugsbutik skal disponeres, så der forefindes tilstrækkelig lager- og værkstedskapacitet til, at personalet kan sortere og i fornødent omfang rengøre de indkomne effekter, således disse får den nødvendig up-shining, inden de præsenteres i genbrugsbutikken.

De salgbare effekter stilles frem i butikken og prismærkes. På de dage, hvor genbrugsbutikken er åben, forventes alle medarbejderne at være beskæftiget ved salget i butikken, mens de på dage, hvor butikken er lukket, foretager sortering og klargøring.

Kvaliteten af effekterne vurderes af de ansatte i butikken og på genbrugspladserne. Der foretages ikke istandsættelse eller reparation. En undtagelse er service, der vaskes inden det præsenteres i butikken. Det er forudsat, at der indkøbes en industriopvaskemaskine til rengøring af glas og porcelæn.

For at sikre, at varerne ikke står mere end 2-3 uger i butikken, inden de sendes retur, er der på alle effekter prismærker med ugenummer, så personalet kan se, hvornår varen er modtaget i butikken.

Hvis effekter ikke er solgt efter 2-3 uger, kan de prisnedsættes. Kan effekterne fortsat ikke sælges, fjernes de fra butikken og bortskaffes via container opstillet ved butikken.

Genbrugsbutikkerne hos AVV og AffaldPlus opererer med faste priser.

Åbningstider

En butik vil fx kunne holde åbent to dage om ugen.

Erfaringer for andre butikker viser, at det er en god ide at holde åbent både i weekenden og på hverdage, idet det er to forskellige køber segmenter der benytter butikken. I weekenden kommer der mange kunder, men de køber ikke så meget. På hverdage kommer der færre, men mere købestærke kunder.

Personale

Drift af en genbrugsbutik forudsætter, at der kan ansættes butikskyndigt personale. De ansatte skal have forståelse for at drive en butik og prisfastsætte genbrugelige effekter i en fornuftig balance mellem på den ene side økonomisk omsætning og på den anden side det prioriterede formål at få effekter tilbage i ressourcekredsløbet.

Juridiske forhold

Til AffaldPlus har Statsforvaltningen udtalt følgende: "*Muligheden for at drive genbrugsbutik, hjemles klart i vedtægterne for AffaldPlus, hvorfor der ikke er grund til at søge særskilt tilladelse*".

Henset til Reno Djurs' vedtægt⁴ vurderes der ikke at være juridiske begrænsninger for, at Reno Djurs kan drive genbrugsbutik.

Affaldsplus har også konkret i forhold til afsætning af WEEE fået en udtalelse fra elretur om, at ordningen er indenfor rammerne af WEEE-bekendtgørelsen.

Fordele og ulemper

I det følgende oplyses, hvad der kan betragtes som fordele og ulemper ved en genbrugsbutik i forhold til den nuværende klunserordning.

Fordele

- Signalværdien ved, at Reno Djurs driver egen butik, kan give et øget fokus på ønsket om at fremme direkte genbrug (og affaldsminimering i bredere forstand)
- Prissætning af effekterne understreger, at effekterne har en værdi
- Der etableres arbejdspladser (som dog eventuelt vil kræve subsidiering)
- Systemet er kontrolleret fra aflevering til afsætning, herunder med mulighed for at registrere mængder til direkte genbrug
- Professionel klunsning vanskeliggøres, og der opnås (forhåbentlig) færre konflikter med professionelle klunsere
- Eventuelle indtægter fra salg af effekter tilfalder brugerne af genbrugspladserne.

Ulemper

- Ordningen kræver, at den nuværende klunserordning bringes til ophør, hvilket nogle borgere antageligt vil betragte som en forringelse
- En enkelt butik vil – med skyldig hensyntagen til, hvor den placeres - rette sig mod et relativt begrænset antal potentielle brugere
- Med en butik bliver Reno Djurs konkurrent (både i forhold til varer og omsætning) til eksisterende butikker (private såvel som velgørende organisationer)
- Ordningen er teknisk og driftsmæssigt mere ressourcekrævende end den nuværende løsning.

⁴ Reno Djurs' vedtægt, § 3:
*Interessentskabets formål er at etablere og drive eller indgå kontrakt om etablering og drift af de nødvendige anlæg for de tilsluttede kommuner til behandling af deponeringspligtigt affald, forbrændingspligtigt affald samt genanvendeligt affald.
 Det er endvidere interessentskabets formål at varetage øvrige fælleskommunale affalds- og genanvendelsesopgaver i bred forstand, som interessentkommunerne finder hensigtsmæssige at overlade til interessentskabet, idet sådanne tillægsydelser frit kan vælges til eller fra af de enkelte kommuner. (...)*